

КАШКАДАМОВА Н. Б.

Кашкадамова Наталія Борисівна, кандидатка мистецтвознавства, професорка кафедри спеціального фортепіано № 2 Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка (Львів, Україна).

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9661-2700>

НОВІ ДАНІ ДО ПОРТРЕТА УКРАЇНСЬКОГО ПІАНІСТА ОЛЕКСАНДРА СЛОБОДЯНИКА

Олександр Слободяник – видатний піаніст світового рівня. Вивчення його мистецтва – важливий внесок у розвиток фортепіанного виконавства.

Він походив з України, але половину життя прожив у Росії, а другу половину – в США. Через це в Україні його мистецтво недостатньо відоме і зовсім не досліджене.

Мета цієї статті: виділити ряд суттєвих тез, які послужать орієнтирами для подальшого вивчення цього мистецького феномена. Головним методом на даному етапі роботи залишається збір розпорошених і малодоступних матеріалів: звукозаписів гри піаніста, спогадів його сучасників і друзів, рецензій в інтернаціональній пресі. Підключення порівняльного методу і музикознавчого аналізу записаних виконань дозволяє зробити висновки про визначальні риси мистецтва цього музиканта.

У статті йдеться про національність О. Слободяника, джерела формування його особистості, сформульовано істотні ознаки індивідуального стилю. Засади виконавської естетики піаніста розкриває вивчення його репертуарної політики. На підставі знайдених нових матеріалів з'явилася можливість оцінити сприймання діяльності Слободяника слухачами різних країн. Аналіз зібраних спогадів розкриває особливості його творчого методу, за яким інтерпретація формується в процесі концертної подачі музики. Виконавський аналіз звукозаписів виявляє специфіку змісту в трактуванні класики.

Отож, пропоновані матеріали привертають увагу до таких важливих моментів характеристики піаніста: ще потребують уточнення факти його біографії; залишається незавершеним процес збору матеріалів для дослідження; щоб зрозуміти індивідуальність митця, важливо враховувати і правдиво висвітлити його походження та вплив родини, вчителів, оточення; аби уникнути однобічного трактування виконавського стилю, слід вивчати різні пласти його репертуару й відгуки фахівців і слухачів із різних країн на його інтерпретацію. Наведені дані розкривають такі істотні особливості мистецтва Слободяника, як схильність до творчості на сцені, «акторську» натуру, заглиблення в експресивні, демонічні образи. Виявлені відмінності й проблеми повинні визначити напрямні лінії в подальшому дослідженні творчості великого піаніста.

Ключові слова: виконавське мистецтво О. Слободяника, піаніст, рецензія, концерт, творчий метод, індивідуальність, фортепіано.

Постановка проблеми. Для українського історичного музикознавства завжди є актуальним завдання заповнити пробіли в історії національної музичної

культури, композиторської та виконавської творчості. Зокрема, болючим питанням залишається повернення імен і спадщини піаністів з України, які в силу специфіки своєї спеціальності виявилися відірваними від рідної землі, тож їх часто несправедливо зараховують до чужої культури. Такою була доля більшості перших піаністів з України на зламі XIX–XX століть: Василя Сапельникова, Дмитра Климова, Бенно Мойсеївича, Мар'яна Домбровського, Сергія Тарновського, Олександра Браїловського, Генріха Нейгауза, Володимира Горовиця¹. Та подібна ситуація повторювалася і в останні десятиліття XX сторіччя, і прикладом слугує життєвий шлях талановитого музиканта Олександра Слободяника.

Мистецтво О. Слободяника сьогодні недооцінене і недостатньо відоме. На це були різні причини. У 1960–1980-х роках, поки він вважався московським піаністом, про нього писали в російських джерелах. Але коли музикант виїхав до США та ще й почав відкрито заявляти, що він не росіянин, а українець, російські критики перестали висвітлювати його творчість і невдовзі зовсім забули. Натомість в Україні Слободяника не сприймали своїм представником. Не відреклися від нього тільки у Львові, але цього недостатньо, щоб віддати такому митцеві належне.

Про спадщину Слободяника дбають лише нечисленні друзі й родина. Завдяки їм нині з'являються в інтернеті його звукозаписи, стають доступними деякі маловідомі факти життя і творчої діяльності, що стимулює повернення уваги до цієї постаті.

Аналіз досліджень і публікацій. Відносно невеликий обсяг друкованих матеріалів на тему мистецтва Слободяника становлять лишень статті й рецензії, написані при житті музиканта і безпосередньо після його передчасної смерті². Кожна з них прив'язана до конкретного епізоду чи періоду його творчості й не претендує на узагальнення. Тому повноцінного висвітлення мистецької особистості Олександра Слободяника, розкриття своєрідних, неповторних рис, що визначили цінність його доробку, всього обсягу діяльності, ще немає.

Відповідальне вивчення творчої спадщини Слободяника, – а це сотні концертів, десятки країн, міст і залів, де він виступав, видатні інтерпретації класики і прем'єри нових творів, – потребує великої уваги та неспішності.

Мета пропонованої статті: окреслити ряд важливих тез, які слугуватимуть орієнтирами для такої роботи. Це стосується як одержаних нових відомостей про національні переконання піаніста, так і зроблених на підставі аналізу рецензій і звукозаписів О. Слободяника висновків про його виконавський стиль.

На даному етапі роботи з дослідження мистецького доробку піаніста головним **методом** залишається збір розпорошених і малодоступних матеріалів: аудіозаписів митця, спогадів його сучасників і друзів, рецензій у пресі. Звичайно, навіть на такому етапі доєднуються порівняльний метод і, головне, музикознавчий аналіз виконання творів.

Виклад основного матеріалу. О. Слободяник – мистецька особистість, яка своїм походженням поєднує Київ та Львів. Батьки його були киянами, і Олександр народився і мав жити у Києві. Він прийшов на світ у вересні 1941 року, коли місто було

¹ Див.: Кашкадамова Н. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України. Історичні нариси. Львів : КІНПАТРИ ЛТД, 2017. С. 74–76.

² Серед них: Цыпин Г. Портреты советских пианистов. Москва : Сов. композитор, 1982. С. 173–180; Григорьев Л., Платек Я. Современные пианисты. Москва : Сов. композитор, 1990. С. 322–324; Жаринова О., Кашкадамова Н. Традиції і сучасність у фортеп'янному мистецтві Олександра Слободяника // Кашкадамова Н. Фортеп'янне мистецтво у Львові. Тернопіль : Астон, 2001. С. 222–229; Лабунський В. Зоря і смерть Олександра Слободяника // Нова газета. 2008. № 1. 23 жовт.

окуповане німецькими військами. Батько хлопчика, головний лікар психіатричної лікарні, від перших днів війни отримав можливість побачити жорстокість загарбників, тому поспішив вивезти дружину з новонародженим неподалік – до Білої Церкви.

Слободяники дуже любили Київ. Вони назавжди прищепили синові любов до цього міста. В останні роки життя, після Москви і Нью-Йорка, він мріяв оселитися в Києві та заповів поховати його там, що й виконала вдова.

Однак після війни батько не зміг працювати у Києві й родина Слободяників змушена була переїхати до Львова. Виростав хлопець у Львові, де викладачка музичної школи-десятирічки Лідія Голембо оцінила і розкрила його музичний талант, спрямувавши на шлях фортепіанного виконавства. Тут минуло щасливе дитинство Олександра, мешкали його найближчі друзі. Сюди він часто повертався до батьків, тут вінчався з другою дружиною...

Мистецької зрілості музикант досягав під крилом славетного Генріха Нейгауза при допомозі учнів професора – Сергія Діжура та Віри Горностаєвої у Москві. Від середини 1960-х почав концертувати, чим далі – тим інтенсивніше, охопивши широкий міжнародний обшар. І, природньо для того часу, він став артистом Московської філармонії, а його гастрольні поїздки планувала тодішня московська організація «Госконцерт». У цьому було чимало специфічних моментів, не завжди відповідних бажанням артиста. В Україну ж, зокрема до Львова й Києва, він приїжджав із концертами регулярно, але не частіше, ніж до інших міст радянського союзу.

Так тривало майже 30 років. Та на початку 1990-х Слободяник змінив місце проживання на Сполучені Штати Америки. Почався останній період його життя. Він прожив у США майже 20 років, однак далеко не так успішно, як собі уявляв, зважуючись на цей крок. І несподівано помер, маючи 66 років.

У 1968-му, коли О. Слободяник уперше приїхав із концертами до Сполучених Штатів на запрошення відомого менеджера Сола Юрока, його дебют у Карнегі-холі був надзвичайно яскравим, а рецензії у нью-йоркських газетах – сенсаційними. Постійний музичний оглядач «Нью-Йорк Таймс» Донал Генанан (Donal Henahan) написав: «Учора вдень з нью-йоркським дебютом у Карнегі-холі виступив великий музикант і піаніст із незабутнім ім'ям – Олександр Слободяник. Росіянин, блондин, йому близько двадцяти років, і він повністю відповідає за свій інструмент і програму, яку виконує»¹.

У цьому абзаці одразу ж було охоплено низку прикмет, характерних для сприймання Слободяника американцями: дуже висока оцінка професіоналізму (великий музикант, який повністю відповідає за свій інструмент і програму); визначення росіянином; увага до зовнішності – слухачі любувалися вродою юнака.

Водночас концертом зацікавилися представники української діаспори. «Група слухачів-українців після концерту в Карнегі-голі коротко розмовляла з піаністом Олександром Слободяником. На запитання молодий піаніст відповів, що він українець. Розмова відбулась українською мовою...»². Тож у рецензії газети «Свобода» вже того ж року було спростоване визначення Слободяника як росіянина. Однак воно знову і знову поверталось у різних газетних статтях і підтримувалося офіційними радянськими представниками. Питання національності Слободяника поставало ще багато разів. Не

¹ Henahan D. New York Debut is Made by Alexander Slobodyanik // New York Times. 1968. № 315. P. 62.

² Молодий піаніст-киянин одержав блискучу оцінку за виступ у Нью Йорку // Свобода. 1968. № 213.

тільки в США, а й у Москві на пряме запитання він завжди так само прямо відповідав: «Я – українець».

Більше того, як стало відомо сьогодні, дід і батько піаніста в 1930-ті роки зазнали репресій. За підтримку національно-визвольного руху в Україні засудили його діда. Пізніше за участь у студентських акціях був переслідуваний і батько. Тож є всі підстави розглядати піаніста Олександра Слободяника як українця, українського митця.

Щоб зрозуміти коріння творчості Слободяника, важливо знати про батьків, які заклали основу його культури. Усі львівські друзі музиканта згадують цю сім'ю, обов'язково підкреслюючи її неординарність, інтелігентність, високий інтелектуалізм.

Батько піаніста – «Олександр Павлович Слободяник, визнаний авторитет української психіатричної науки, автор багаторазово перевиданої монографії «Психотерапія. Навіювання. Гіпноз»¹, що використовується до сьогоднішнього часу. Ця книга ліквідувала величезний пробіл знань у даній області, що існував тоді.<...> Він докладно описав сутність, техніку і методику гіпнозу як засобу лікування хворих невротами та психічними розладами...»².

Олександр Павлович був різнобічною людиною. Він багато читав, серйозно цікавився філософією і дуже любив музику. В молоді роки отримав хорошу музичну освіту і деякий час був концертмейстером скрипок в оркестрі. А у львівський період займався переважно домашнім музикуванням.

Його партнеркою була дружина – красуня Ніна Авксентіївна. Це була піаністка і вчителька музики, здоров'я якої, на жаль, підточувала тяжка хвороба. Слободяники вміли зацікавити музикою, літературою, історією і власного сина, і його шкільних друзів, які дуже любили зустрічатися в цьому гостинному домі. Широка ерудиція, здатність мислити образами та водночас приязність, гумор, тонка емоційність – фундаментальні риси, закладені в натурі сина батьками.

На сьогодні вдалося зібрати певну кількість рецензій на виступи Слободяника, які дають картину його концертної діяльності й дозволяють наблизитися до розуміння того, як сприймали його мистецтво сучасники. Найвищого піднесення виконавська активність піаніста сягнула в 1970-х. І вершинними подіями цього часу були гастрольні поїздки до США у 1968, 1969, 1970, 1972, 1973, 1976, 1979 роках.

Характерними були передовсім самі його концертні програми. Він щороку представляв на гастролях новий великий сольний проект. Кожен рік мав також речиталі у Великому залі консерваторії в Москві й не повторював ту саму програму точно, а вибудовував із обраних творів різні композиції.

В американських програмах О. Слободяник щоразу пропонував якийсь новий маловідомий слухачам твір: 1968 – Шоста соната С. Прокоф'єва; 1969 – Сьома соната С. Прокоф'єва і Соната Б. Бартока; 1970 – «Картинки з виставки» М. Мусоргського; 1972 – І. Стравінський, «Петрушка»; 1973 – Й. Брамс, Соната *фа мінор*; 1976 – М. Мясковський, Четверта соната; 1979 – О. Скрибін, Шоста соната. Таким чином, хоча концерти не мали відкрито просвітницького спрямування, але завжди розкривали публіці (зокрема, американській) щось незвідане.

Слободяник загалом віддавав перевагу виконанню великих творів, а не мініатюр. Тож міг, наприклад, підготувати до концертного турне 1970 року п'ять сонат: Й. Гайдна, Л. Бетховена, Ф. Шопена, С. Прокоф'єва, Б. Бартока, – і комбінував їх у виступах, поєднуючи з «Картинками з виставки».

¹ Слободяник О. П. Психотерапія. Внушение. Гипноз. Изд. 3-е, испр. и доп. Киев : Здоров'я, 1977. 231 с.

² Долішня Н. Він перегнав свій час : машинопис. С. 1.

Для американських критиків мистецтво О. Слободяника виявилось незвичним, відмінним від стилістики піаністів, яких вони знали і чекали. (Хоч радянських музикантів – С. Ріхтера, Е. Гілельса, В. Ашкеназі – американці на той час вже іноді слухали.) По всіх рецензіях на концерти Слободяника 1968 року прошелестіло слово «особливий». Гаррієт Джонсон (Harriett Johnson) навіть виносить у заголовок рецензії слово *Maverick* – «біла ворона», дисидент. От кілька цитат із різних видань: «У його інтерпретаціях був переконливий індивідуалізм, але не за рахунок музики»¹; «...він повністю позбавлений самореклами, навіть під час демонстрації сильної та індивідуальної особистості»²; «...залучений до кожної ноти, палкий, нестримний, красномовний та інтенсивно музикальний»; «надзвичайно комунікабельний»³.

Рецензенти не дуже вміли пояснити, в чому полягає ця «особливість» Слободяника, але відчували її, як і слухачі. Можна припустити, що своєрідним було передовсім трактування відомих творів (у програмі 1968 року виконувався, крім іншого, «Карнавал» Р. Шумана). А суть справи крилася в тому, що О. Слободяник був піаністом, здатним і схильним творити інтерпретацію на сцені.

Цей унікальний хист добре відчували і знали музиканти, близькі до Слободяника, – його вчителі й друзі: Л. Голембо, М. Вайцнер, В. Горностаєва. Лідія Голембо, у якої хлопець навчався з юних літ, розповідала: «Скільки я з ним щось не робила, він виходив на сцену і грав все інакше. І прекрасно! Абсолютно нічого подібного на те, що я робила»⁴. А рецензент М. Ігнат'єва, ймовірно з «подачі» В. Горностаєвої, так писала в газеті «Советская культура»: «З найперших кроків молодий музикант заявив про себе як митець, що мислить самостійно і цікаво. В його інтерпретації ніколи не буває загальних місць <...> Вона не буває заздалегідь підготованою, але завжди ніби “народжується на очах”. У самій виконавській манері відчувається імпровізаційність, момент творчості на сцені, і це багато в чому визначає його артистичну владу над концертною залю»⁵.

Виступаючи на сцені, О. Слободяник глибоко переживав виконуваний твір. Він, неначе драматичний актор, повністю перевтілювався у «роль», продиктовану музикою, відключався від навколишнього і з великою енергетикою транслював свої емоції слухачам. Це обумовлювало появу несподіваних інтерпретаційних рішень, породжених переживанням моменту.

З артистизмом натури, мабуть, пов'язаний і той факт, що для сприймання мистецтва Слободяника важливим був його зовнішній вигляд. Американці захоплювалися красою молодого піаніста, з її опису починалися всі рецензії. А в пізні роки у його міміці (яку бачимо на відеозаписах) вражає неймовірна експресія і часто трагічність образу.

Вираз обличчя й міміка митця були не випадковими, вони відбивали той внутрішній зміст, який він знаходив у музиці. Слободяник був великим, а значить, – різнобічним артистом. Він умів зачудуватися лірикою, викликав захоплення блискучими жартівливими замальовками.

Широка публіка й професіонали дивувалися його унікальній техніці, зразком якої, окрім багато чого іншого, став знаменитий запис 24-х Етюдів Шопена, вперше в історії здійснений наживо з концертної зали. Генаган писав про нього: «Іноді просто

¹ Johnson H. Debut of Young Russian Maverick // New York Post. 1968. № 315.

² Henahan D. New York Debut is Made by Alexander Slobodyanik // New York Times. 1968. № 315. P. 62.

³ Goldberg A. Soviet Pianist in El Camino Recital // Los Angeles Times. 1968. № 295.

⁴ Вайцнер М. Яким був мій друг Алік Слободяник : машинопис. 2021. С. 14.

⁵ Игнат'єва М. Стихийный талант // Советская культура. 1968. № 54. 9 мая.

волосся стає дибом від сміливості та грандіозного розмаху виконання радянського піаніста, в той час як тріщини у його піаністичних обладунках трапляються рідко»¹.

Але, як особливу сферу його мистецтва, хочу відзначити вражаючої сили демонічні, експресивні образи у трактуванні таких творів, як *сі-мінорна* Соната і Мефісто-вальс Ф. Ліста, Шоста соната С. Прокоф'єва, Концерт А. Шнітке, Соната-балада Б. Лятошинського чи *ре-мінорна* Прелюдія Ф. Шопена. Наскільки специфічні такі образи для мистецтва Слободяника, свідчить факт, розказаний Матісом Вайцнером. «Олександр Слободяник приїхав на фестиваль <...> в Роландсек коло Бонна. Один концерт того фестивалю був присвячений творчості Альфреда Шнітке. І Шнітке приїхав на фестиваль. Олександр заграє з оркестром його фортепіанний Концерт. І ось – реакція Шнітке: він прийшов і сердечно йому дякував. Він сказав так: «Ви грали надзвичайно той Концерт. Але той Концерт – то не я написав. То Ви його створили»». Вайцнер додає: «Потім ми грали той самий Концерт в Москві з Володею Крайнівим. Дуже гарно – дуже конструктивно, зрозумілі всі переходи. Та не було тої диявольщини, що Олександр там витворив, і через що Шнітке сказав: «Але я того не написав!»»². Варто послухати (і подивитися!) відеозапис на Ютубі цього виконання, аби зрозуміти, що мав на увазі композитор: інтерпретація Слободяника цілком унікальна за експресією, переживанням моменту й еманациєю.

Висновки. Отже, зібрані нові матеріали щодо характеристики піаніста Олександра Слободяника привертають увагу до таких важливих тез:

- уточнення ще потребують факти біографії музиканта;
- ще відкритий процес збору матеріалів до дослідження;
- для розуміння індивідуальності митця слід враховувати і правдиво висвітлити його походження та вплив родини, вчителів, оточення;
- щоб уникнути однобічного, звуженого трактування виконавського стилю піаніста, потрібно вивчати різні пласти його репертуару та численні, з різних країн відгуки на його виступи;
- матеріали виявляють специфіку творчого методу Слободяника – схильність до творчості на сцені, «акторську» натуру, заглиблення в експресивні, демонічні образи, – ці риси ще зовсім не розкриті.

Наведені особливості й проблеми повинні визначити напрямні лінії в подальшому дослідженні мистецтва великого піаніста Олександра Слободяника.

Стаття надійшла до редакції 12.09.2021 року

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

1. Вайцнер М. Яким був мій друг Алік Слободяник : машинопис. 2021. 14 с.
2. Григорьев Л., Платек Я. Современные пианисты. Москва : Сов. композитор, 1990. 416 с.
3. Долішня Н. Він перегнав свій час : машинопис. 2021. 4 с.
4. Жаринова О., Кашкадамова Н. Традиції і сучасність у фортеп'янному мистецтві Олександра Слободяника // Кашкадамова Н. Фортеп'янне мистецтво у Львові. Тернопіль : Астон, 2001. С. 222–229.
5. Кашкадамова Н. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України. Історичні нариси. Львів : КІНПАТРИ ЛТД, 2017. 616 с.
6. Лабунський В. Зоря і смерть Олександра Слободяника // Нова газета. 2008. № 1. 23 жовт.
7. Слободяник О. П. Психотерапія. Внушение. Гипноз. Изд. 3-е, испр. и доп. Киев : Здоров'я, 1977. 231 с.
8. Цыпин Г. Портреты советских пианистов. Москва : Сов. композитор, 1982. 256 с.

¹ Henahan D. Pianists on Parade: Good News and Bad News // New York Times. 1972. № 281.

² Вайцнер М. Яким був мій друг Алік Слободяник : машинопис. С. 14.

REFERENCES

1. Vaitsner M. Yakym був мій друг Алік Слободяник. [What was my friend Alik Slobodyanyk]. Mashynopys. 14 p. [in Ukrainian].
2. Grigor'ev L., Platek Ya. (1990). *Sovremennye pianisty*. [Contemporary pianists]. Moskva : Sov. Kompozitor, 416 p. [in Russian].
3. Dolishnia N. Vin perehnav svii chas. [He overtook his time]. Mashynopys. 4 p. [in Ukrainian].
4. Zharynova O., Kashkadamova N. (2001). *Tradytzii i suchasnist u fortepiannomu mystetstvi Oleksandra Slobodianyka*. [Traditions and modernity in the piano art of Oleksandr Slobodyanyk]. Kashkadamova N. *Fortepianno mystetstvo u Lvovi*. [Piano art in Lviv]. Ternopil : Aston, pp. 222-229. [in Ukrainian].
5. Kashkadamova N. (2017). *Fortepianno-vykonavske mystetstvo Ukrainy. Istorychni narysy*. [Piano Performing Arts of Ukraine. Historical essays]. Lviv : KINPATRI LTD, 616 p. [in Ukrainian].
6. Labunskiy V. (2008). *Zoria i smert Oleksandra Slobodianyka*. [The dawn and death of Alexander Slobodyanyk]. In: *Nova hazeta*. [New newspaper]. 2008. № 1. [in Ukrainian].
7. Slobodyanik O.P. (1977). *Psikhoterapiya. Vnushenie. Gipnoz*. [Psychotherapy. Suggestion. Hypnosis]. *Izдание tret'e, ispr. i dop.* Kiev : Zdorovia, 231 p. [in Russian].
8. Tsy-pin G. (1982). *Portrety sovetskikh pianistov*. [Portraits of Soviet pianists]. Moskov : Sov. kompozitor, 256 p. [in Russian].

NATALIIA KASHKADAMOVA

Kashkadamova Nataliia, Candidate of Art Criticism, Associate Professor, Professor at the Special Piano Chair No. 2 at the M. V. Lyssenko National Music Academy of Ukraine (Lviv, Ukraine).

ORCID iD: <https://orcid.org/0000000296612700>

NEW DATA FOR THE PORTRAIT OF THE UKRAINIAN PIANIST ALEXANDER SLOBODYANIK

Relevance of the study. Oleksandr Slobodyanyk is an outstanding world-class concert pianist. The study of his art is necessary for the further development of piano performance. Slobodyanyk came from Ukraine, but lived half his life in Russia and the other half in the United States. Due to this, his art in Ukraine is insufficiently known and not studied at all. **Main objective of the study:** identify a number of important theses that will serve as guidelines for the study of this artistic phenomenon. **Methodology.** At this stage, the main method is the collection of scattered and inaccessible materials: sound recordings of the artist's performance, memoirs of his contemporaries and friends, international press reviews. The connection of the comparative method and musicological analysis of recorded performance allows us to draw conclusions about the important features of this pianist's art. **Findings and conclusions.** The article speaks about the nationality of Slobodyanyk, the sources of formation of his personality; the essential features of his performing style are formulated. The study of the pianist's repertoire policy reveals the principles of his performing aesthetics. Based on the new materials found, it became possible to evaluate the audience perception of Slobodyanyk's art in different countries. The collected memoirs analysis reveals the peculiarity of his creative method: formation of interpretation during his concert performance. Recordings analysis of his Performances reveals the originality of the content in the pianist's interpretation of the classics. The collected materials draw attention to the following important points of the pianist's performance features: lot of his biography moments still need to be clarified; the process of collecting materials for research remains unfinished; to understand the individuality of the artist, it is important to take into account and sincerely highlight his origins and the influence of family, teachers, environment; to avoid one-sided interpretation of his performance style, it is necessary to study different layers of its repertoire and reviews from different countries to its interpretation. The materials reveal the following features of Slobodyanyk's creative method – a tendency to creativity on stage, "artistic" nature, and immersion in expressive, demonic images. Identified features and problems should determine the guiding directions in the further studies of the great pianist's art.

Keywords: O. Slobodyanyk's performing art, pianist, review, concert, creative method, individuality, piano.